

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 30. aprila.

Če kedaj, bode pri predstojajočih volitvah za direktni državni zbor treba največje sloge. Kar smo že enkrat izrekli ponavljamo tudi danes: Sedaj nij časa za medsobne prepire, ponehati mora vsaka osobna mrznja, vsi moramo delati za en cilj in ta je: zmaga narodnih slovenskih kandidatov.

Naši nasprotniki se silneje, nego kedaj, pripravljajo za direktne volitve, zbirajo se in posvetujejo, organizujejo centralne in lokalne volilne odbore in celo kandidate že postavljajo. Temu nasproti moramo tudi mi napeti vse sile, da ne propademo. Glavno sredstvo zmage pa je sloga in edinost.

Pomenljive so besede, katere beremo v „Pol.“:

„Denes nij nobene dvombe več, da bi stvar proticentralističnih strank celo drugače stala, ko bi bile že zdavnaj poprej edinstveno postopale. Razkosane nijso bile v stanu, navalu protivnikov se ustavljati; bilo je kakor v boji, posamezno delajoči vojni deli so bili eden za drugim odbiti, med tem ko bi zedinjeni ne bili mogli premagani biti. Izjavljamo to, ne da bi morebiti kake rekrimacije povzdigovali, — za to bi bil čas slabo izvoljen; pač pa se spodobi, da konstatujemo resnico ter jo v svarilo in poduk za bodočnost postavimo. Ako se proticentralistične stranke zdaj nijso zadosta spametovale, da si ta nauk k srcu vzamejo, potem bi zaslužile naj ostreje grajane biti v bodočnosti, v kateri bi se pokoriti morale. Grehi, kakoršni so se po tej strani zadnjih dvanajst let storili, ne smejo se več ponavljati. Reči stoji tako, da ne smemo nobenega greha več storiti. Nasprotnik ima sedaj taka mogočna

sredstva, on ravna tako brezobzirno, nam tako rekoč nož nastavlja na vrat, da je krepko in složno skupno delovanje neovrgljiva dolžnost. Mi ne bi še enkrat na to opominjali, ako ne bi se novejšega časa bile zopet pokazovale take reči, ki spričujejo, da še nijsmo popolnem prepričani o negibni potrebi edinega in složnega ravnanja.“

„Pol.“ dalje obžaluje, da se ta zaželena sloga hoče motiti na Gališkem, Moravskem in na Kranjskem. „V Ljubljani namreč ste dve stranki, katerih ena želi centralni volilni odbor za vse dežele, kjer Slovenci volijo, v tem, ko druga stranka temu nasprotuje. „Pol.“ meni, da je treba, ka odločilne osebe vseh slovenskih dežel v sporazumljenji delajo, ne da bi trebalo samo enega volilnega odbora. Sicer pa naj se pri vsem ohrani edinost. „Zdaj ne gre ni za „stare“, niti za „mlade“; vsi složni proti enem sovražniku!“

Da mi želimo edinosti, to smo dokazali še pri vsaki priložnosti. Ako je zbor rodoljubov sklenil, vseslovenski centralni volilni odbor postaviti, storil je to najbolje z ozirom na Slovence ne-kranjske, kjer bodo najhuje pritiskali naši sovražniki, kjer bodo tedaj treba eneržije in podpore iz središča. Za Kranjsko pak je že zbor bil tega mnenja, da centralni odbor dela v porazumljenji z dosežaj odločajočimi faktorji.

Dajmo, da se odboru „Slovenije“ ne kaže ali neče združiti se s centralnim odborom za vse slovenske dežele, ampak da hoče omejiti svoje delovanje samo za Kranjsko, potem še nikakor ne sledi, da bi centralni odbor in „Slovenija“ si morala nasproti delati. Mi si ne moremo misliti, da bi oba odbora se ne mogla zediniti o kandidaturah za Kranjsko

— saj nij na zbiru sposobnih možev za državni zbor, saj se tudi „Slovenija“ kakor mi mora ravnati po željah volilnih okrajev.

Kakor hitro pa bodo kandidature odločene potem bodeta centralni odbor in „Slovenija“ po svojih krogih in močeh delala, da se izvolijo postavljeni kandidati. Da bi kje prišlo do dvojnih kandidatur, tega dozdej še ne verjamemo.

Toliko se nam je treba zdelo povedati v pojasnenje in da odpravimo strah onih nam oddaljenih rodoljubov, kateri v osnovi centralnega odbora nasproti „Sloveniji“ vidijo pogubljiv razpor v narodnem taborju, katerega do zdaj še nij in ga ne bo, če ga nekateri ne napravijo.

To se ve, mi govorimo v tem smislu, ker trdno pričakujemo, da se taka sloga od vseh stranij na Slovenskem hoče, tudi od „Slovenije“. Nas in naš centralni odbor boste v agitaciji in delovanji vselej tam našli, kjer bode boj za narodnega kandidata najhujši in najtežji. V onih krajih, kjer so tja tako varna, da se samo zmaguje, naj delajo drugi sami.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. aprila.

V budget-odboru oislatjanjske delegacije je Andrassy odgovarjal na nekatera mu stavljena vprašanja o vnanji politiki. Glede španjske republike reče, da jo Avstrija zatgedelj še nij priznala, ker se postavni zastop španjski še sam nij gotovo odločil za republikanično vladanje. Kar se tiče volitve novega papeža po smrti Pija IX., se je minister vnanjih zadev izjavil, da nikoli ne bode cesarju svetoval, odrekati se kateri koli pravice, ki jo enkrat ima, „N. F. Pr.“

Listek.

Lov na narodne pesmi v zagrebškej okolici.

(Konec.)

Bilo je nekega pomladanskega dne. Preskrbljen s svinčenko, papirjem in smodkami udarim skozi „laško ulico“ iz mesta ven. Vreme je bilo kakor navadno v ranej spomladi, bolj mōtno, sicer pa še dosta prijazno. Pastirjev v zagrebškej okolici nij teško najti. Kjer je v gozdu zemlja razruta, tam je tudi svinjska čreda blizu. Sicer pa pastirji s svojim glasnim petjem, s svojimi hrupnimi dirinđej in igrami sami svoje bivališče razodevajo. Tudi meni nij bilo treba, dolgo iskati čredo in pastirje. Najdem dva dečka kake četrnajstletne starosti. Eden se je klical za Jožiča, drugi za Juriča, kakor sem pozneje izvedel. Ž njima je bila Magdica, deklica pri kakih desetih letih. Od daleč sem videl

kako so beze (brgeše) sem ter tje skakajočima dečkoma okolo gležnjev frkale. Būsa in razoglava, v samih gegicah in robačo, črez pas s širokim jermenom prepasano, sta neko igro igrala. Nju torbi in klobuka sta ležala eden tu, drugi tam. Magdica se nij brigala za dečkov igro, ter na pol glasno pesmico pela.

Ko me dečka zagledata, bližajočega se in cigaro kadečega, mi nasproti priletita, in kakor na komando „uni sono“ oba dva rečeta: „Gospone, nek mi daju jedan komadičec cigōre!“ — Molčé prerezem cigaro na dva komoda, ter dam vsakemu enega. Večjega veselja njima pač ne bi bil mogel narediti. — „Vi dva ste se sada igrali?“ vprašam. — „Jesmo gospone.“ — „Kako se zove ova igra?“ — „Prasičenje — reče Jurič — vidé pa, da se škandalizujem nad tem izrazom, hitro popravi nepovoljni vtis „prasičjenja“ s tem, da pristavi: „mi znamo još jednu drugu igru, koja se pako zove grozdičenje,

ali dvojica ne mogu grozdičiti, za to ih mora više biti.“ — Med tem sta si bila vsak svoj „komadičec“ cigare zapalila, in z menoj kadila, kakor da smo se med soboj okladili, kdo bo izmed nas popreje svojo cigaro izpušil. Med tem je prišla tudi Magdica kot nema in indifirentna gledalka bliže.

„Dečki popevajte koju pesmicu, da čujem, kako znate kaj popevati!“ — „Verék, gospone, reče Jurič, ne znamo.“ — „Saki dobi jednu celu cigaru, ako bodete kakvu lepu pesmicu zapopevali.“ — Dečka se smeje zarežita tej ponudi, kakor v pregovoru cigan belemu kruhu. Jožič namigne Jurču in Magdici. Vsi trije stopijo na stran, stiskajo glave skup, ter se na tihem brž ko ne o tem posvetujejo, katero bi zapeli. Jaz sem si mislil: no bo že nekaj, ter molčé čakal rezultat posvetovanja. Naenkrat skočijo razen. Jožič referira tako-le: „znamo jednu pesmica, ali nij lepa.“ — „Bila kakva takva, lepa ili ružna, nikaj za to, samo deder popevajte.“

upa tedaj, da bode Avstrija združena z Nemčijo uplivala na volitev novega papeža.

Volilno gibanje začena zmiraj živahnije postajati, da si nij znano, kedaj bodo volitve razpisane. Tako zvani Mladonemci so pri shodu 26. aprila postavili centralni volilni komitè na Dunaji za vso državo, v katerega so 36 udov volili. Pri tem zboru je bilo po „Deutsche Zeitung“, glasilo avstrijskih prusakov, 2000 mož, „N. F. Pr.“ jih je pa samo 150 naštel in celemu zbornobene veljave neče priznati. V Brnu so moravski federalisti te dni imeli svoj shod in se zedinili o pripravah za direktne volitve. Celo v Mariboru so Nemci in Nemškutarji že postavili volilni odbor za mestno volilno skupino s pododbori v vsakem mestici in trgu, ki spadajo v to skupino.

Vnanje države.

Na **Francoskem** so pri dopolnilnih volitvah za narodno skupščino sijajno zmagali republikanci. V Parizu je bil izvoljen Barodet s 180.000 glasovi, med tem ko je vladni kandidat Remusat dobil le 135.000 in kandidat monarhistov polkovnik Stoffel 27.000 glasov. Udeležitev je bila obilna, kakor še nikoli. Tudi v departementih so povsod zmagali republikanci, razen Morbihana, stare domovine konservativcev, kjer je izvoljen legitimist Dubodun. Gambettova „Republique Française“ hvali edinstvo in disciplino, katero so republikanci pokazali pri zadnjih volitvah, ter izreče dalje, da bodo republikanci tudi v prihodnje na vso moč podpirali Thiersovo vlado, katera mora pa priznati, da imajo republikanci večino v deželi, ter vladati zato po republikanskih načelih. Tudi zbor republikancev, ki je bil te dni pri Gambetti, je sklenil, z vsemi močmi podpirati Thiersa proti koaliciji monarhistov.

Nemški cesar je odšel 26. aprila iz Berolina v Petrograd, z njim gresta tudi Bizmark in Moltke. V Petrograd je došel 27. popoldne, ter je bil slovesno sprejet. Car Aleksander ga je spremlil s carsko rodbino vred v zimsko palačo, kjer so se mu poklonile deputacije onih ruskih regimentov, katerih lastnik je on. Vidi se, da je šlo vse po dvornem običaji. Kakovšne politične nasledke bo imelo to potovanje, bo pokazala prihodnost.

V pruski gosposki zbornici se po odhodu Bizmarka zopet giblje opozicija. V špejclni debati v soboto je bil k odstavku XIII. prvega oddelka cerkvenih postav sprejet neki popravek, vsled katerega pridejo še enkrat v zbornico poslancev. Konservativcem se je s tem posrečilo, da se stvar zavleče. Sicer pa se zbornica poslancev kmalu snide, in Bizmark bo neki še pred cesarjem Viljemom prišel domu, pa tudi v Petrograd mu morajo pošiljati natanjšna poročila o razpravah gosposke zbornice.

Dopisi.

Iz Trsta 27. aprila [Izv. dop.] Za volilni boj, kakoršni še nikoli nij bil, pripravljajo se tudi tržaški okoličani, kajti tu bodo prvokrat okoličani stopili v akcijo, da si zberó poslanca, kateri bode zagovarjal od lahonov in njih magistrata teptane pravice Slovencev. Volili bodo okoličani s četrtim razredom tržaškega mesta. Ako bodo složno delali, zmaga je gotova. Ta zmaga, Slovenci, pa vam bo, ako boste poslušali narodnjake in boste prišli volit, mnogo pomagala, kajti imeli boste enkrat svojega zastopnika in sicer tacega, kateremu ne bodo tržaški lahoni ukazovali, zastopnika, ki bode lahko naravnost vaše želje v državnem zboru povedal ter vašo stanje izboljšal. —

Borba bode v nekaterih krajih jako živa, zlasti v onih, ki štejejo več laških privrženecv, odpadnikov in takih omahljivcev, kateri se dajo podkupiti lahomom za čašo vino. V enih krajih bodo lahoni z navadno surovostjo strašili slovenske okoličane ter jih odvrčali od kandidata, katerega jim bodo narodni možje nasvetovali, ter jim potiskali na vse kriplje v lepih barvah slikanega poslanca allá Šklemba; (Šklemba je tisti poslanec iz okolice, kateri se posebno odlikuje z renegastvom in izdajo okolice, ker je premožen, je tudi hud lahon, vredni zet Črnetov. Pis.)

Isti Šklemba je pobijal temeljiti predlog Nabergojev v seji mestnega svetovilstva o šoli III. razreda z učnim slovenskim jezikom ter dosegel, da je potem obveljalo, da se podučujejo slovenski otroci v čisti laščini. —

Okoličani pozor! Bolj izvedeni in odlični možje okolice pogovorjajte se z vašimi sosedi in bližnjimi o volitvi; razložite in raztolmačite jim pomen prihodnje volitve, in odbijajte vsake ovire, katere bodo stavili lahoni in tako pridete do gotove pomembne zmage. Ves slovenski narod bode vas občudoval ter bode ponosen na brate tržaške okoličane, kateri ste prva straža na jadranskem morji.

Iz Kamnika 27. aprila. [Izv. dop.] Uže bode kmalu pol leta črez obrok županvanja našega nemškutarskega župana gosp. Kecel-na, držečega se trdno stola županskega, katerega bi se bil moral uže 13. decembra leta 1872 odpovedati. Temu možu se vidi,

kako priljubljena mu je županska čast; a na drugej strani vidi se pa zopet, da mu za njegov značaj nij dosti, kajti inace bi sigurno sam silil na to, da se kakor je pravično, razpišejo tako željno pričakovane mestne volitve. — Nekateri odborniki se izgovarjajo, da še nij po mestni pisarni vse uredjeno. Res lepo tako nadzorstvo, ako se ima za pol leta nazaj v pisarni opraviti. Odbor ki je $\frac{3}{4}$ dele naroden, bi lahko sam županu to naredil, da bi se moral županstvu odpovedati, razvidno je, da so vsi odborniki od njega nekako odvisni, sicer bi gotovo storili ta korak, ter se odpovedali odborništvu in takoj vrgli gosp. župana.

Novico, katero je donesel „Slov. Nar.“ v št. 96- je po Kamniku le tu pa tam znana. Le to je pozabil, ali pa najbrž nij vedel dopisnik iz Varaždina, da je naš „dobrosrčni“ Kecel postal tudi granadirjev stotnik, kar je po Kamniku bolj znano, nego je bilo darilo sé zlati. Jaz mislim da je daroval le s tem predobrim namenom, da fungira zdaj ko „stotnik“. Mudil se je več časa v Varaždinu in nam Kamničanom je bilo že dolg čas po tej dobri duši, ki je tako usmiljen, da drugam pošilja zlate, katere bi v Kamniku v boljše namene znal porabiti. Želeli bi, da bi se vsaj tudi na svetilnice in na naše grde ceste v Kamniku enmalo ozrl, ter očistil malo nesnago blata, v katerem je lahko obtičati. Mi bi mu bili le za njegov trud hvaležni, ako bi pa še daroval, pa še tem več in skazal bi se lepo da je kamniški sin.

Domoljubni Kamničani, spravimo se na noge! Pokažimo vsaj, da taki ljudje, ki jim nij mar Kamnik in ki ne zastopajo mesta, se odvržejo. Res lepo nado in veselje so mogli imeti Varaždinci nad njim, misleči si, kako mora še le v Kamniku dobrodelen biti. Ali žali-bože potrtega srca moram Vam Varaždincem reči: tukaj mož ničesa za narodovo korist ne stori kot župan.

Na sramoto našo moram še navesti, da naša mestna pisarna je od stropa do tal nemška, a odborništvu po $\frac{3}{4}$ večini narodno. — Od kod to pride? Mislim in prepričan trdim, da le od zanemarjenja odbora, na katerem je na čelu tak župan kot g. Kecel „stotnik.“

Iz slovenskega štajerja 28. aprila. [Izv. dop.] (Pojasnilo k „uradni slovenščini“.) Prejšnja leta in menda še tudi letos je npravljal pri štajerski namestnji

— „Pa je-li budu zbiljam onda 'sakomu jednu cigôru prikazali?“ praša Jurič zavolj še enkratnega potrjenja od moje, in zavolj umirjenje od svoje strani. „Da kako!“ še enkrat potrdim, pokazaje jima polno pest cigar.

Sedaj vzameta dečka Magdico, ki se je s prve sramežljivo branila, na zadnje pa vendar njima vdala, v sredo. Vi trije se postavijo baš po vojniški pred mene, se sprimejo za rame, ter s preletajočo rudečico prvega „debuta“ na lici, to-le pesmico zapoje:

„Na bregu je žuta kuća.
Daj Duna, Dunave*)
Duna vodo hlada
Vu toj kući stara majka
Vu toj majci mlada hčerka
Vu toj hčerci mladi kovač
Vu kovaču črne oči
On je vrtel moje tjelo
Kakti medved staro drevo.“

Ko so odpeli, dam dečkoma obečani

cigari. Sirotici Magdici pa nijsem imel kaj dati, a obečal sem jej, da bo drugokrat že kaj dobila. Na ta način prikupil sem se pri teh pastirčkih tako, da so me pozneje vsak dan željno pričakovali. Zapisal sem si od njih več pesmic, od katerih prve vrstice tukaj navajam:

1. Vstal sem se rano v jutro
Rano pred zorjom itd.
2. Tri su žene žito žele
K njim je prišla stara majka itd.
3. Devojčica rože brala
I zaspala
Mimo jaše mlado momće
Tiho ju budi itd.
4. Golub guče, golob guče
Vu zelenem lugu itd.
5. Šumo, šumo i šumo zelena!
Kdo bo šumo tebe sekel
Kad ja budem sabljo vlekel itd.
6. Cveće mi polje pokrilo,
Samo je staza ostala
Kada moj dragi dolazi itd.

7. Da sem tica letela bi
I vu Francuzko gledala bi.
Francuzka je bele vrsti zemlja itd.
8. Ti se o Gjurgji oženiše,
Samo ja se budem tam v jeseni itd.
9. Sa se sila nad Magjara zbila
Konj do konja, junak do junaka itd.
10. Došel dragi iz tabora
Našel doma tri šogore itd.
11. Kraljeviču Marko
Na prasići jaše itd.
12. Sukni, dukni devojčica,
Sredi polja ravna
Popustila žute kite itd.
13. Zaspal junak na travi,
Pokril se moramom po glavi itd.
14. Oj sokolčica
Pomori devojke itd.
15. Oj travo i travo zelena,
Nit' te pasu, nit' te pasu
Ni konji ni valovi,
Več te gaze mladi regulaši itd.

*) Te dve vrstici ponavljati se po vsakej vrsti teksta. Pis.

uradnik K — I tudi posel uredovanja slovenskih tiskovin. Gosp. K....inače morebiti pošten uradnik, je za omenjeno opravilo tako sposoben, kakor gluhomutec za tolmača; kajti slovenščina, v koji on piše, je znabiti samo gospodom pri štajerski namestnji razumljiva. (Primerjaj slovenščino navedeno v dopisu „Slovensk. Narod.“ št 96.) Da bi pa slovenske tiskovine štajerske namestnije n. p. razglasi, ukazi, deželne postave itd. bile razumljive še tudi drugim posebno slovenskim županom, sploh slovenskemu ljudstvu, je vsaj prejšnja leta omenjeni uradnik skrbel za to, da se je njegova slovenščina po kakem slovenskega jezika v govoru in pisavi zmožnem slušatelji višjih šol ali po kom drugim ugledila in popravila. Letos je to brz ko ne zatêgadelj opustil, ker mu tega neče nihče več zastonj ali za borne krajcarje opravljati, ali pa ker dotični gospod misli, da je letos že sam toliko zmožen slovenščine, da je tudi drugim razumljiva. —

Vsakako bi bila skrb c. k. namestništva, da bi se uredovanje slovenskih tiskovin izročilo sposobnišemu človeku ali da bi vsaj ne ostalo kot pristranski zaslužek v rokah zato opravilo nezmožnega in nesposobnega. Če ima človek kakor K. te prestave v rokah, je to ravno tako, kakor da bi nemške tiskovine dali človeku uredovati, kateri se nemškega jezika nij nikoli po gramatiki, ampak samo v gornje-štajerskih hribih učil.

Domače stvari.

— (Preširnov album.) Odbor slovenskega pisateljskega društva je podpisaneu izročil uredovanje knjige na spomin našega največjega pesnika Preširna. Prosim torej vse p. n. gospode, kateri hočejo izdanje te knjige literarno podpirati, da izvole svoje doneske ali na mojo ali na adresu slovenskega pisateljskega društva v Ljubljani do junija meseca poslati. Isto tako so oni domoljubi, kateri vedo črtice in zanimivost iz pesnikovega življenja, ki imajo kak koli rokopis od njega ali ki morejo kakor koli k dopolnitvi njegovega životopisa pripomoči, živo naprošeni, poslati nam dotične stvari.

V Ljubljani 29. aprila 1873.

Jurčić.

Ali je teh pesmi že katera natisnena, ne vem. Čudil sem se pa, da so moji pastirčiči toliko pesmic na pamet znali.

Pozneje sem berače v delo vzel. Za „zekser“ mi je nekateri berač po celi popoldne za kakim grmom pesmi narekoval, ali sva pa v kakšno obškuro krčmo šla.

Na konci še eno. Na svečnico hodijo po Zagrebu trije Slovenci s kipom „mater božje svečne“ od hiše do hiše. Na dvorišči postavijo kip, nažgejo sveče pred njim in pojejo kakih 40—50 kitic dolgo pesem. Po jeziku sodeč, morajo kje od Sotle doma biti. Jaz sem si mnogo prizadeval, to njih krasno pesem dobiti, pa zastonj. Obudil sem namreč, kakor sem zvedel, sum v njih, da si hočem samo zavoljo tega pesem prepisati, da bi potem jaz šel od hiše do hiše na svečnico popevat, ter jim tako konkurenco delal, ker za to popevanje nekoliko krajcarjev v dar dobe. Sicer pa še nijsem upanje za celo izgubil, to pesem dobiti.

S tem sem povedal, kako sem jaz narodne pesmi nabiral. Naj bi me drugi posnemali!

—p.

— (Slovensko gledališče.) Na korist dram. društva igralke g. Cecilije Podkrajškove in pevke g. Antonije Rossa se bode predstavljalo v soboto 3. maja: „Štepan Šubič,“ igra v 2 dejanjih in „Pijerot in Violeta,“ komična opera v 1 dejanji, obe priljubljeni igri slovenskega repertoara. V nedeljo 4. maja je predstava na korist igralke Ivanke Jamnikove in komika Peregrina Kajzela, in sicer: „Telegram,“ vesela igra v 1 dejanji, „Komisjonař Nr. 1,“ solo-prizor, in „Krojač Fips“ burka s petjem v 1 dejanji. Preverjeni smo, da se nam je nadejati dveh zanimivih gledaliških večerov, kakor tudi, da bo slovensko občinstvo sprav obilnim obiskom priznalo marljivo delovanje omenjenih igralnih moči dram. društva. Vrsto benefic bode sklenil g. Kocelj v nedeljo 11. maja z igro „Dimež,“ in potem se za nekaj časa zapre Talijin hram tudi za slovenske predstave.

— (Ljubljanski semenj.) Ljublj. magistrat daje na znanje, da se 5. maja na ljubljanski semenj ne sme živina priganjati niti živinske surovine (kože itd.) prodajati, ker živinska kuga nij še prenehala.

— (Avstrijski vojaki in „Wacht am Rhein.“) Lokalen dopisnik nam piše: Kdor je bil 27. t. m. po slovenskem gledališči v znani tukajšnji gostivni, prepričal se je, da je v Avstriji mogoče, da domači vojaki prusko marselezo javno pojejo. Sedeč pri vrčku piva in zabavlja se z raznimi pogovori z začudenjem čujejo gosti peti omenjeno pesem in pogled na pevce kaže nam — avstrijske vojake, topničarske podčastnike. Pri tem prizoru gosti, katerih avstrijsko čutstvo je s tem žaljeno bilo, svojo nevoljo glasno izjavijo, a ti pruski junaki jih insultirajo s psovkami, kakor so lausub in dr. in z zaničevanjem kranjske dežele in Slovencev sploh. — Se-li to spodobi avstrijskim vojakom? Mar so poklicani naši vojaki prusko propagando med avstrijsko čutečim ljubljanačani delati? (Enako pritožbo smo bili ondan iz Šiške dobili pa je ne tiskali. — Menda bodo vendar vsaj višji častniki „prusko kugo“ iz armade odpraviti znali. Ur.)

— (Imenovanja.) Gosp. Albert pl. Berger, profesor na zgornji gimnaziji v Vinkovcih je imenovan za profesorja na celjski; g. Valentin Kermavner pa za profesorja na ljubljanski gimnaziji. Slovenca, c. kr. nadlečnika dr. Unterlogauer in dr. J. Ljubič sta imenovana za polkovna lečnika.

— (V Sôrici) na Gorenjskem je nagle smrti umrl fajmošter Bôncelj v noči od 27. do 28. aprila.

— (Za učitelje) na ljudskih šolah so imenovani: K. Vrečar za Teharje, Jakob Ulčar za Dobje, Jakob Vodlak za Sevnico, Andrej Kokalj za Stradno, Jakob Budna za Črešnovce, Josip Vidič za sv. Pavel, Gregor Polanek za sv. Lorenc, Josip Kranjc za Polenščak, Josip Knežavcek za Arvež.

— (Iz Ljutomera) se nam pošilja: Vabilo k zboru okrajnega učiteljskega društva v Ljutomeru dne 8. maja ob 9. uri popoldne. Na dnevnem redu je: 1. Nagovor predsednika in sporočilo o delovanju društva. 2. Govor o sedanjem stanu narodnega društva po Slovenskem. 3. Govor o gospodinjstvu. 4. Razgovor o prošnji na deželni odbor zaradi boljših plač. 5. Volitev novega odbora.

Odbor.

— (Iz Središča) na Štajerskem nam pošilja „ud krajnega šolskega sveta“ dopis, v katerem pobija „Gospodarjevega“ dopisnika iz ljutomerske okolice, ki je grajal, da so Središčani volili Nemca in protestanta v krajni šolski svet. Naš dopisnik trdi, da rečeni „Nemec“ V. Slovincem nikjer nij sovražen, da naš jezik rad govori, da slovenskemu jeziku v šoli nij nasproten — da je torej vseskozi pošten mož v narodnem obziru — protestant sem ali tje. Da bi namesto nemškutarjev le take Nemce imeli, bi že dobro bilo.

— (Nesreča.) Na Zidanem mostu so v jamah, kjer se kopa cement, trije delavci 21. t. m. bili usmrteni, ker se je kršje na ono mesto zavalilo, na kojem so delali. Eden je bil koj mrtev, drugi je živel le malo minut, tretji, brat drugega, bil je teško ranjen. Nesrečnež pobral je vse svoje slabe moči, objel in poljubil umrjočega in se nij dal preprij od strašnega mesta odnesti, da je njegov brat umrl. To slovo je trgalo srcé. Pokop je bil še le v 72 urah, ker je sodnijska komisija, ako ravno so jej o nezgodi takoj poročili, priti se obotavljala.

Razne vesti.

* (Morilec več žensk.) V italijanskem mestu Bergamo je bila poslednje dni pravda, katere grozovitni predmeti bi ves omikani svet Evrope razburili, ko bi se bila taka pravda v kakem drugem, večjem, trgovinskem mestu razvila. Človek, ali prav za prav živina v človeški podobi, prave peklenške morilne manije navdihnen, je več deklic in žen usmrtil. Vincenza Verzeni je ime tej pošasti. Prišel je svoja hudodelstva s tem, da je svojo trinajstlet staro, tedaj bolno sestrično po noči napadel, ker se ga je pa krepko branila, je mogel zbežati. Dve leti potem, 1870, našli so blizu mesta Bergamo strašno pohabljeno truplo mladega dekleta, popolnem golo in z brezštevilnimi ranami pokrito, usta s prstjo zamašene. Preiskavanje je razodelo, da morilec nij bil samo s tem zadovoljen. — Spet je preteklo leto, in našli so v tistem kraju mrtvo truplo neke žene, na trebuhu ležeče, nage, z nožem razmesarjene in sledi teških udarcev po vseh delih života, po hrbtu pa v kožo natakne lasne ključice. Velik strah se je lotil vsega bergamskega okraja. Še več! Leta 1869 je bila žena napadena od človeka, kakor divje zveri; vrgel jo je na tla in jo skušal z obema pestmi zadaviti, ali njeno upitje ga je odpodilo. Uro potem je zgrabil spet drugo žensko, klečal jej je že na prsih, pa tudi ta se ga je tako hrabro branila, da jo je moral zapustiti. Nihče še nij te grdobe spoznal, ker je napadal le po noči in pri meglenem vremenu. Naposled nekega večera dobi zopet deklico, jo vleče v kuruzno polje, vrže na tla, jo sleče, in ko se je deklica silno branila, jo hoče zadaviti. Revica kliče mater božjo na pomoč in prosi milosti... Naenkrat jo rabelj izpusti in se pobere. Pravijo, da je bil ta človek s početka pobožen, in ga je morda genilo, ko je slišal mater božjo klicati. Deklica pa, ta ga je spoznala, zatožila, in bil je ta nečloveški morilec, akoravno je vse tajil in blaznost hlinil, dosmrtno na posilno delo obsojen.

Poslano.

Slavno uredništvo!

V 89. številki od 19. aprila t. l. je dopisnik Vašega cenjenega lista iz trnovske županije v svojem dopisu, kar cerkveno olje in pa tukajšne nove orgle zadeva, nekoliko neresnic obelodanil. Kar se prve reči tiče, stvar tako-le stoji: Moj dosedajni služabnik, g. France Kranjc (kopi pa nij samostalen cer-

kvenik, ampak le od mene plačan pomočnik) je res na željo tukajšnega g. dekana olje za cerkvene potrebe „en gros“ kupoval, in to, kar sem jaz tukaj, v treh obrokih. Prvič ga je plačal funt po 34 kr., drugič po 32 kr. in tretjič pa le 28 kr. a. v. in ravno po tem kupu ga je potem tudi cerkvi prepustil. Te resnice sem se z lastnimi očmi iz zapisnika izdatkov za cerkvene potrebščine tukajšne fare, iz pobotnic od gosp. Fr. Kranjca in iz priloženih računov dotičnega liferanta olja iz Reke, sam popolnem prepričal. Potem takem si pošteni g. Kranjca pri tem poduzetji gotovo 40% dobička (kakor gosp. dopisnik vedeti hoče) iskati mogel nij, ker je po njem oskrbljeno olje cerkvi prvič 6%, drugič 8% in tretji celo 12% boljši kup prišlo, kot se navadno v domačih štacunah po funtu prodaje in kupuje. — Kar pa nove orgle zadeva, so res pravo mojstersko delo, koje pa niso bile od sedajnega našega mnogospoštovanega g. dekana akordirane, ampak naročene bile so od njihovega prednika, g. Grašiča. Sedaj-nemu našemu dekanu, g. Štrucelj-nu pri novih orglah drugzega ni ostalo, kot ravno delo, skrbi in zopernosti. Orgle bile so previsoke, treba je bilo cerkev primerno zvišati, da so se mogle postaviti; ko je bilo to dovršeno, treba je bilo zopet jih plačati, ter za denar skrbeti, kar pa g. dekanu gotovo premalo sitnosti in zopnosti uzrokovalo nij! — To je resnica, kar dotični del omenjenega dopisa zadeva. In to omeniti, štel sem si v dolžnost, da se vseskozi poštenim in spoštovanim osobam zaslužena čast obrani. Torej gosp. dopisnik, drugikrat malo bolj oglejte predmet, kojega hočete opisovati, da zopet kaj neresničnega v javnost ne pride! — Še nekaj se mi zdi potrebno omeniti. Pričetkom prihodnjega meseca bo nastopil tukaj novi mežnarski služabnik; da bi pa kak urni jezikec zopet o tej zadevi kaj preveč opraviti ne imel, ter dolžil, ali g. Kranjca natolceval, da je njegov odstop od cerkvenikove službe omenjeni dopis v „Sl. Narodu“ kaj pospešil, naj to reč, kakor je, tukaj nekoliko javno pojasnim. Že pod mojimi predniki je on hotel to službo večkrat popolnem popustiti, kar mi je sam pravil, ker ima z družimi poduzetji vedno dovolj opravila. Ali o vseh Svetih preteklih jeseni se mi je bil tudi meni popolnem odpovedal, in ker čez noč in dan drugzega pripravnega človeka za ta posel s trte zvitij mogel nijsem, prosil sem ga, da naj saj še do sv. Jurja to službo prevzame in opravlja, v kar se je naposled vendar-le udal. Med tem časom preskrbel sem si drugzega sposobnega hlapca za to opravilo v prihodnje, in g. Kranjca se mi je z lastnoročno podpisano pismeno odpovedjo prostovoljno na dalje v tem službovanju odpovedal, česar se vsakdo, koji bi tega ne verjel, z lastnimi očmi pri meni sam lahko prepriča. Toliko v potrebno pojasnilo! — Ker imam pa od nekdanj prav posebno in menda tudi prirojeno srečo, da me ljudje kakih nenavadnih reči kaj radi natolcujejo (in kar se je že tudi tukaj večkrat zgodilo), in ker je ravno dansi zopet v Vašem cenjenem listu iz ilirske Bistrice dopis o tukajšnih šolskih zadevah, mi novo natolcevanje gotovo ne odide, torej zoper že prošla, mi natvezena in še preteča natolcevanja v enakih zadevah dansi za vselej javno protestujem, ker enaki dopisi niso bili od mene pisani. Toliko, da se na zadnje kdo preveč v lastni jezik ne vgrizne! —

Spoštljivo
Matija Rant, nadučitelj.

V Trnovem pri ilirski Bistrici,
dne 26. aprila 1873.

Tujci.

29. aprila.

Europa: Udvarnoky z družino, Dr. Mihel iz Dunaja.
Pri Elefantu: Žetincev iz Gorenjskega. — Mandola z gospo iz Trsta.
— Kastiana z asistentom iz Celja. — Braundzer iz Gorice. — Grof Lichtenberg iz Lichtenberga.
Pri Mališi: Hemzle iz Bregence. — Pavšer, Linhard iz Kočevja. — Hübler iz Idrje. — Guis, Engelsheim iz Dunaja.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 3. maja: Zemljakovo, 742 gl., Grmovnikova po 2200, 300, 100, 200, 100, 100 gl., Miklavčičevo, 395 gl. 40 kr., Bezlajeva po 305, 540, 200 gl., Grisovo, 1429 gl., Novakovi, 2145 gl., in 100 gl., Mlakejevo, 2054 gl., in Žitnikovo, 1872 gl., vse v Ljubljani. — Bertonecjevo, 4020 gl., v Loki. — Podjedovo, 1156 gl., v Kranji. — Drobničevo, 420 gl., v Šmarji na Staj. — Kranjčevo, pri sv. Lenartu v Slov. gor.

Umrlji v Ljubljani

od 25. do 28. aprila.

Jan. Jeretič, mizar, 19 let, na pljučnih tuberk. — Marg. Sajovic, vdova pisarniškega sluga, 64 let, na pljučnem mrtudu. — Ernestine Eržen, otrok banknega sluga, 2 1/3 l., na tuberkuloznem vnetji možganske mreže. — Franc Slana, žganjarski otrok, na naturnih kozéh. — Marija Bregar, 75 l., na pljučni vodenici. — Ludvik Klemenc, posestniške vdove sin, 23 l., na nagli jetiki.

Tržne cene

v Ljubljani 30. aprila t. l.

Pšenica 6 gl. 80 kr.; — reč 4 gl. 10 kr.; — ječmen 3 gl. 10 kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 3 gl. 40 kr.; — pros 3 gl. 10 kr.; — korusa 3 gl. 30 kr.; — krompir 1 gl. 80 kr.; — fižol 5 gl. — kr. — masla funt — gl. 57 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 34 kr.; — špeh povejen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govčine funt 26 kr.; — teletine funt 27 kr.; — svinjsko meso, funt 31 kr.; — sena cent 1 gl. 25 kr.; — slame cent — gl. 85 kr.; — drva trda 6 gl. 60 kr.; — mehka 4 gl. 80 kr.

Dunajska borska 30. aprila.

(Izvirno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70	gl.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	"	90	"
1860 drž. posojilo	102	"	50	"
Akcije narodne banke	947	"	—	"
Kreditne akcije	325	"	25	"
London	108	"	90	"
Napol.	8	"	74	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	107	"	90	"

Službo

išče 33 let star mož, kateri je več let pri enem največjih rudokopov kot zalogar služil; ima tudi sposobnost za računovodjo in more vložiti 2—3000 gl. kavcije.

Zmožen je slovenskega in nemškega jezika v pisavi, govori pa tudi rumunski; služba bi mu bila najljubši na Hrvatskem ali Slavonskem.

Ponudbe sprejema administracija „Slov. Naroda“ (117—3)

Trgovski pomočnik

z dobrimi priporočili, v manufakturnem, specerijskem in železninskem oddelku izurjen, slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi zmožen, išče službo.

Dotična pisma se prosi na opravništvo „Slov. Naroda“ pod naslovom „**Trgovski pomočnik**“ poslati. (118—2)

Turnske ure (46—23)

najbolje konstruirane in jako dober kup, s 3letno garancijo in plačili v obrokih se vedno dobivajo pri izdelovalcu

Janez M. Pogatschnigg

Podnart-Kropa na Gorenjskem.

Odvetniški sestavitelj

(Concipient)

slovensčine v govoru in pisavi vést, dobi z mezdo 700 do 1000 gold. na leto odmah službo pri

Dr. Petovaru,

odvetniku v Ormuži

(120—5) **Friedau** Untersteiermark.

Javna zahvala.

Dne 2. aprila t. l. zadel je našo vas britki udarec, pogorelo je namreč 14 hiš z gospodarskimi poslopji in deloma tudi premakljivim blagom vred. Med poškodovanimi bili smo tudi mi niže podpisani in nepopolnjava bila bi naša nesreča, oziroma škoda vsled požara, ako ne bi bili imeli svojih poslopj zavarovanih. V tem britkem položaji je znatno olajšala naše stanje prva občna zavarovalna banka „**SLOVENIJA**“ v Ljubljani, katera nam je pravično, vestno, točno in brzo po zavarovalnih pogojih, popolnem v našo zadovoljnost dotično škodo, znašajočo 2.380 gold., izplačala.

Podpisani si štejemo zato v dolžnost, da slavni prvi občni zavarovalni banki „**SLOVENIJA**“ tu za tako blago postopanje svojo prisrčno in iskreno zahvalo izrekamo! — Pri tej priliki veže nas pa tudi še dolžnost, da omenjeno zavarovalno banko „**SLOVENIJA**“ čestitemu občinstvu, zlasti slovenskim gospodarjem najgorkeje priporočamo, kajti ona zahteva prav primerne (zmerno niske) letne premije, a tudi zato, ker je pri cenitvi, oziroma likvidaciji vseskozi poštena in pravična.

Slednjič jo pa priporočamo posebno še iz tega ozira, da naj namreč slovensko občinstvo vso pozornost tudi iz narodnega stališča na njo obrača, kajti banka „**SLOVENIJA**“ storila je prvi korak na narodno-gospodarsvenem polji v vsakem oziru med nami še vedno prezirajočimi Slovenci. — Slovenskega občinstva dolžnost je tedaj, da jo po vsej moči svoje podpira in zato naj bi se odtegnili letni doneski, katere so dosedaj od naših žuljev prejemale tuja — Slovincem po večem (prav mala je izjema) protivna društva — in pri banki „**SLOVENIJA**“ na primerne obresti nakladali, kar se doseže s tem, ako se vsaki pravi domoljub pri njej zavaruje.

Koncema se enkrat izrekaje temu prvemu narodnemu slovenskemu zavodu svojo srčno zahvalo o tako pravičnem in točnem izplačevanju dotičnih škod, ter ga vsem rodoljubnim in pravim poštenjakom slovenskim priporočevaje želimo mu iz vsega srca vsestranski vrli napredek in to na korist ubogega in še vedno zatiranega naroda slovenskega!

Knežak na Notranjskem, 15. aprila 1873.

Hrabroslav Legat,

(121—2)

zastopnik,

Janez Novak,
Miha Novak,
Jaka Šajn,
Andrej Zadel,
Andrej Brumen,
Miha Šajn,
Anton Tomšič,

Janez Fatur, priča.
France Logar, priča in župan.

poškodovanci ali zavarovanci.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch**, Berlin, Luisenstrasse 45. (255—47)

Pričujoče ima črez tisoč bolnikov v ozdravljenji.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.